

KORRALDUS

11.06.2026 nr DM-131619-33

Keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, 66, 67, 68, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 16 lõike 2, § 61 lõike 1 ning tuginedes ettevõtte OÜ Aigren taotlusele T-KL/1028049 ja Otepää Vallavolikogu 19.06.2025 otsusele nr 1-3/28, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Muuta OÜ Aigren maavara kaevandamise keskkonnaluba nr MK/317767 Palupera III kruusakarjääris järgnevalt:

1.1.1. Määrata mäeeraldise pindalaks 2,65.

1.1.2. Määrata kaevandusloa kehtivusajaks kuni 15.10.2039.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr L.MK/317767 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.3. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Avalikustada OÜ Aigren kaevandamisloa nr L.MK/317767 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr L.MK/317767 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. OÜ Aigren (registrikood 10853367, aadress Röpina mnt 22b, Võru linn, Võru maakond, Eesti) esitas 14.03.2025 Keskkonnaametile Palupera III kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) L.MK/317767 muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 14.03.2025 dokumendina nr DM-131619-1).

Palupera III kruusakarjäär asub Valga maakonnas Otepää vallas Miti külas riigile kuuluval maaüksusel Aakre metskond 164 (58201:002:0016). Riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

OÜ Aigren omab kaevandamisluba nr L.MK/317767 Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisel

(loa kehtivusaeg on 15.10.2009 - 14.10.2035) ehituskruusa, ehitusliiva ja täiteliiva kaevandamiseks. Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisel pindala on 2,62 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindala on 2,65 ha.

OÜ Aigren taotleb maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmist vastavalt geoloogilise uuringu aruandele "Miti (Mitiküla, Palupera) kruusamaardla plokkide 10, 11 ja 12 tarbevaru ümberhindamine (varu seisuga 01.04.2024)" ja mäeeraldisel piiride korrigeerimist.

Taotletava Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisel pindala on 2,65 ha, mäeeraldisel teenindusmaa pindala on samuti 2,65 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Miti (Mitiküla, Palupera) maardla (maavarade registri registrikaart nr 528) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 10 ja 12. Kaevandamisloa taotluse kohaselt on mäeeraldisel aktiivne tarbevaru 31.12.2024 seisuga 10 plokk - täiteliiva aktiivne tarbevaru 44 tuhat m³, 12 plokk - täiteliiva aktiivne tarbevaru 297 tuhat m³. Kaevandatav varu täiteliival 205,0 tuhat m³. Keskmiseks kaevandamise mahuks on 14 tuhat m³ aastas. Katendi kogus 8,0 tuhat m³, sh muld 8,0 tuhat m³. Maavara kasutusalaadeks on üld- ja teedehitus. Korrastamise suunaks on veekogumaa. Luba taotletakse 15 aastaks.

Antavale kaevandamisloale kantakse mäeeraldisega seotud (seisuga 31.03.2026) täiteliiva aktiivse tarbevaru koguseks 341 tuhat m³ ning kaevandatava varu koguseks 205 tuhat m³.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Kaevandamisloa muutmise taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus 20.03.2025 kiri nr 13-1/25-491. Ettepanekuid ei esitatud,

Riigilõiv 497,50 € on tasutud 31.03.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 2 kohaselt.

Miti (Mitiküla, Palupera) kruusamaardla (reg. nr 528) asub Valga maakonna põhjaosas Otepää valla territooriumil, Otepäält 10 km loodes, Palupera raudteejaamast ca 3 km kagu pool. Maardlal töötavad Palupera, Kasemäe ja Miti karjäärid on Otepää piirkonna põhilised ehituskruusa ja -liivaga varustajad. Taotletav Palupera III karjäär asub riigile kuuluval maaüksusel Aakre metskond 164 (58201:002:0016). Palupera III mäeeraldisel edelapiir külgneb Kasemäe kruusakarjääriga ja kagupiir Palupera kruusakarjääriga. Loodes ja kirdes ümbritseb taotletavat karjääriala kuuse-segamets, mida läbib taotletavast karjääriala loodes edela-kirdesuunaliselt 15 kV elektriülekanaliin. Mäeeraldisel loodenurk ulatub ca 2,5 m sügavusele elektriülekanaliini kaitsevööndisse.

Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad edelaservas olemasoleva Kasemäe mäeeraldisel (loa nr VALM-012, loa omaja AS Kiirkandur). Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnevad kaguservas vahetult olemasoleva Palupera kruusakarjäär (laiendus) mäeeraldisel (loa nr VALM 005(II), loa omaja AS TREV-2 Grupp).

Mäeeraldisel lähim elamu asub 450 m kaugusel edelas Vana-Kasemäe kinnistul (katastritunnus 58201:002:2012).

Lähimaks vooluveekoguks on Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisest ligikaudu ca 430 m

kaugusele lõuna poole jääv Kaarnamõisa oja mis suubub Palu jõkke.

Mäeeraldis on avatud ja alal kaevandatakse liiva ja kruusa.

Palupera III kruusakarjäär asub Otepää Looduspargist ja sellel paiknevast Otepää loodus/linnualast 466 m kaugusele lõuna suunal.

Palupera III kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaa piires ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid ning kultuurimälestisi, küll aga on läheduses registreeritud III kaitse kategooriasse kuuluva kaldapääsukese (Riparia riparia) elupaik (KLO9134812). EELIS-es registreeritud elupaik hõlmab enda alla Kasemäe katastriüksust (58201:002:1130), Palupera karjäär katastriüksust (55701:001:1071) ning Järve-Karjamõisa katastriüksust (55701:001:1072).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 09.04.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 09.04.2025 kirjaga nr DM-131619-3 kaevandamisloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Avalikustamise käigus edastas eraisik H.A. 07.05.2025 e-kirjaga selgitustaotluse Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmise menetluse kohta (DM-131619-5). Oma selgitustaotluses tundis ta muret karjääri keskkonnamõju, looduskeskkonna ja teede kasutamise kohta. Samas palus, et teda lisataks antud menetluse menetlusosaliseks.

Keskkonnaamet 12.05.2025 kirjaga nr DM-131619-8 selgitas Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmistaotluse menetlust ja eelnevalt hinnatud keskkonnamõjusid antud piirkonnas (vt ptk 3.4.).

Avalikustamise käigus edastas eraisik M.A. 18.05.2025 e-kirjaga taotlused ja arvamuse Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmise menetluse kohta (DM-131619-9). Oma taotluses esitas ta küsimusi ning palus selgitusi maavara kaevandamise keskkonnaloa L.MK/317767 muutmise taotluse menetluse kohta. Samas palus kui puudutatud isik end kaasata menetluse M-131619 menetlusosaliseks.

Keskkonnaamet 22.05.2025 kirjaga nr DM-131619-10 selgitas Palupera III kruusakarjääri

kaevandamisloa muutmistaotluse menetlust ja vastas esitatud küsimustele (vt ptk 3.4.).

Kooskõlas MaaPS § 1 lg 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 18.02.2026 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lg 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates.

Eelnõude avalikustamise käigus Maa- ja Ruumiamet 03.03.2026 kirjaga nr 7-1/25/6159-3 teatas, et on esitatud eelnõudega tutvunud ning juhiti tähelepanu, et Aakre metskond 164 kinnisasja riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Samuti paluti keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise eelnõu punktis 3.3.4. parandada õigeks Palupera kruusakarjäär (laiendus) keskkonnaloa VALM 005(II) mäeeraldise teenindusmaa pindala (15,54 ha).

Keskkonnaamet tegi vastavad parandused.

Eraisik H.A. 03.03.2026 e-kirjaga esitas seisukohad Palupera III kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmise korralduse ja KMH eelhinnangu eelnõudele (DM-131619-19).

Keskkonnaamet vastas 19.03.2026 kirjaga nr DM-131619-23.

Eraisik M.A. 05.03.2026 e-kirjaga esitas arvamuse menetluse M-131619 eelnõude kohta. Samas paluti korraldada avalik arutelu (DM-131619-20).

Keskkonnaamet vastas 16.04.2026 kirjaga nr DM-131619-26.

Tuginedes KeÜS §-le 47 jätab Keskkonnaamet kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis menetlusosaliselt 18.02.2025 kirjaga nr DM-131619-17 arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa muutmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

OÜ Aigren 13.03.2026 kirjaga teatas, et ei ole vastuväiteid 18.02.2026 Keskkonnaameti poolt saadetud otsuse nr DM-131619-17 keskkonnaloa nr L.MK/317767 eelnõu kohta.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lõige 1 määrab ära olulise keskkonnamõjuga tegevused. KeHJS § 6 lõige 1 määrab ära olulise keskkonnamõjuga tegevused. KeHJS § 6 lõike 1 punkti 28 kohaselt on pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal olulise

keskkonnamõjuga tegevus ning keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamine kohustuslik.

KeHJS § 6 lõige 2¹ sätestab, et kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–34¹ nimetatud tegevust või käitist muudetakse või ehitist laiendatakse, peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lõike 4 kohaselt on kehtestatud § 6 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkondade täpsustatud loetelu Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“. KeHJS § 61 lõike 3 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

KeHJS § 11 lõike 2 alusel otsustas Keskkonnaamet 10.06.2026 kirjaga nr DM-131619-32 „Palupera III kruusakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloo L.MK/317767 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ algatamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr L.MK/317767 muutmise menetluse käigus.

Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks kantakse kaevandamisloale järgmised kõrvaltingimused:

1. Jäätmete ladustamine ja ladestamine karjääris keelatud. Seadmete ja masinate tankimine ning remont peab toimuma mäeeraldise teenindusmaal, selleks ettenähtud kohas kus on tagatud kõik vajalikud ohutusmeetmed.
2. Karjääris töö toimumise ajal kasta karjääris kaevise transportimisel ja töötlemisel kasutatavaid teid. Töötamisel sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb teha pidevat tolmutõrjet.
3. Rajada mäeeraldise teenindusmaale veeseire kaev. Veetaset mõõta tihedusega 1 kord kvartalis. Mõõtetulemused esitada Otepää Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile e-posti teel.
4. Kui kaevandamise tõttu vesi lähimatest kaevudest (maksimaalse kaugusega 500 m mäeeraldise teenindusmaast) kaob, tuleb kaevandamisloa omajal tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.
5. Kaevandamistööd ning võimalikud töötlemis- ja transporditööd korraldada tööpäeviti 8-17 kui Otepää Vallavalitsusega ei ole kokku lepitud teisiti. Kaevandamistööde alustamisest teavitada Otepää ja Elva Vallavalitsust.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloo andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. muudetav keskkonnaluba nr L.MK/317767 annab

ettevõttele OÜ Aigren õiguse Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

Vastavalt MaaPS § 67 lg 8 ja § 68 lg 7 kaevandamisloa muutmise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisluba, muutes vastavalt vajadusele ka muid kaevandamisloale märgitud nõudeid.

Vastavalt MaaPS § 66 lg 2 p 1 ja p 2 ja § 68 lg 7 esitas taotleja kaevandamisloa muutmise ja kehtivusaja pikendamiseks kaevandamisloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

Vastavalt MaaPS § 49 lg 6 ja 7 saadab loa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele.

Keskkonnaamet saatis 09.04.2025 kirjaga nr DM-131619-4 kaevandamisloa muutmise taotluse arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Otepää Vallavalitsus 08.05.2025 e-kirjaga palus pikendada arvamuse andmise tähtaega kuni 19.06.2025. Põhjenduseks toodi et, Palupera valla üldplaneeringu kohaselt on taoliste ruumilise mõjuga tegevuste puhul ette nähtud kohaliku kogukonna kaasamine, mis hõlmab avalikku teavitamist ja kaasamiskoosolekute korraldamist. Käesolevaks hetkeks ei ole vallavalitsusel olnud võimalik neid toiminguid läbi viia, kuid peame oluliseks, et planeeringust tulenevaid nõudeid järgitaks. Lisaks juhiti tähelepanu, et antud piirkonnas on varasemalt kaevandamislubadega seotud vaidlusi jõudnud kohtusse, mistõttu nende oluliste menetlustoimingute tegemata jätmine võib anda alust uute vaidluste tekkeks (DM-131619-6).

Keskkonnaamet 09.05.2025 kirjaga nr DM-131619-7 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada arvamus hiljemalt 20.06.2025.

Otepää Vallavolikogu 19.06.2025 otsusega nr 1-3/28 (DM-131619-12) teatas, et 05.06.2025 toimus Otepää Vallavalitsuses avalik koosolek, millel osalesid Keskkonnaameti, OÜ Aigren, Otepää Vallavalitsuse, Elva Vallavalitsuse ja huvitatud isikud. Lähtudes eeltoodust ning maapõueseaduse § 49 lõike 6 alusel, Otepää Vallavolikogu otsustas:

1. Nõustuda OÜ Aigren maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmisega maavara kaevandamiseks Miti külas Aakre metskond 164 katastriüksusel (katastritunnus 58201:002:0016, sihtotstarve mäetööstusmaa) asuvas Palupera III kruusakarjääri mäeeraldises järgmistel tingimustel:

1.1 kaevandamist tohib teostada tööpäeviti kell 07.00–19.00, et vähendada mürahäiringut ja arvestada kohalike elurütmiga;

1.2 vajalik on elanike, Otepää Vallavalitsuse ja Elva Vallavalitsuse eelnev teavitamine kaevandustegevusest ning tuleks fikseerida selge, toimiv teavitamisviis (nt e-postiga, valla veebilehel);

1.3 kaevandamise võimalike mõjude hindamiseks tuleb teostada seiret piirkonna salvkaevude ja pinnaveekogude seisundi üle. Kui seire käigus ilmneb, et kaevandustegevus põhjustab vee kvaliteedi halvenemist või veetaseme langust, mille tagajärjel muutub olemasolev veevarustus puudulikuks, on loa omaja kohustatud tagama mõjutatud majapidamistele piisava koguse ja kvaliteediga majapidamisvee. Vajadusel tuleb veevarustus lahendada puurkaevude rajamisega loa omaja kulul ning koostöös kohaliku omavalitsusega;

1.4 pinnaveekaitseks ei tohi setitamata liiva- ja saviosakestega vett suunata looduslikesse veekogudesse (eeskätt Purtsi jõkke), veeheide peab vastama keskkonnanõuetele ning vajadusel tuleb rakendada puhastamis- ja setituslahendusi;

1.5 et loa omaja sõlmiks kohaliku omavalitsusega kokkuleppe teede korrashoiu, tolmutõrje ja kahjustuste kõrvaldamise kohta, vajadusel kaaluda ka leevendusmeetmeid kogukonnale (nt materjali jagamine);

1.6 korrastamisprojekt tuleb täielikult ellu viia vastavalt korrastamistingimustele, korrastatud ala peab kujunema looduslähedase reljeefiga ja sobituma ümbritsevasse maastikku.

Keskkonnaamet 20.06.2026 kirjaga DM-131619-13 edastas ettevõttele OÜ Aigren Otepää Vallavolikogu 19.06.2025 otsuse nr 1-3/28 ja palus ettevõtte seisukohta kaevandamisloa muutmise menetluse jätkamiseks. Palusime esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

OÜ Aigren 11.07.2025 e-kirjaga soovis pikendada kaevandamisloa L.MK/317767 (Palupera III, katastritunnus 58201:002:0016) muutmise taotluse menetluses Otepää Vallavalitsuse seisukohale ja lisatingimustele vastamise tähtaega 21 kalendripäeva võrra (kuni 01.08.2025) (DM-131619-14).

Keskkonnaamet 17.07.2025 kirjaga nr DM-131619-15 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada arvamus hiljemalt 01.08.2025.

OÜ Aigren 24.07.2025 e-kirjaga (DM-131619-16) Otepää Vallavalitsusele teatas oma vastusest esitatud tingimustele:

1.1 kaevandamist tohib teostada tööpäeviti kell 07.00–19.00, et vähendada mürahäiringut ja arvestada kohalike elurütmiga;

Oleme nõus: nõue vastab tänapäevasele elustandardile ja sobitub meie töögraafikuga.

1.2 vajalik on elanike, Otepää Vallavalitsuse ja Elva Vallavalitsuse eelnev teavitamine kaevandustegevusest ning tuleks fikseerida selge, toimiv teavitamisviis (nt e-postiga, valla veebilehel);

Oleme nõus - loomulik, et kodanikud soovivad lähikonnas toimuvaga kursis olla. Projektipõhise

kaevandamise korral peame võimalikuks sellest varakult omavalitsusi teavitada.

1.3 kaevandamise võimalike mõjude hindamiseks tuleb teostada seiret piirkonna salvkaevude ja pinnaveekogude seisundi üle. Kui seire käigus ilmneb, et kaevandustegevus põhjustab veekvaliteedi halvenemist või veetaseme langust, mille tagajärjel muutub olemasolev veevarustus puudulikuks, on loa omaja kohustatud tagama mõjutatud majapidamistele piisava koguse ja kvaliteediga majapidamisvee. Vajadusel tuleb veevarustus lahendada puurkaevude rajamisega loa omaja kulul ning koostöös kohaliku omavalitsusega;

Kaevude ja pinna-veekogude seire annab kindlasti huvitavat informatsiooni piirkonna veerežiimi kohta. Palupera III mäeeraldisel lähimad majapidamised asuvad 480 m kaugusel edelas ja 800 m kaugusel kagus, olles reljeefis vastavalt 6 ja 18 meetrit mäeeraldisest kõrgemal. Seega on keeruline tõestada, et veekihi nõ allavoolu asuvas mäeeraldises ilma vee ärajuhtimiseta toimuv kaevandamine mõjutaks kaevude veetaset või kvaliteeti. Palupera III mäeeraldisest kõrgemal asuvad ka Rabasoo ja Leede majapidamiste salvkaevud. Eeldame, et piirkonna salvkaevude senise režiimivaatluse tulemused on andnud piisavalt teavet maavara kaevandamise mõjude kohta, ega pea vajalikuks seda dubleerima hakata. Vana-Kasemäe majapidamise 8,9 m sügavune salvkaev pole omaniku sõnul kuivaks jäänud, vett tarbitakse vähesel määral. Savimäe majapidamise 8,4 m sügavune salvkaev pole omaniku sõnul samuti kuivaks jäänud, veetase asub maapinnast 3,4 m, kõigub suure amplituudiga (<1,5 m).

Palupera kruusamaardlast põhjas, teisel pool sootasandikku, nõlval asuvate Rabasoo ja Leede majapidamiste kaevud pole omanike sõnul samuti kuivaks jäänud. Ilmselt pole ka 20 aasta jooksul AS Kiirkandur teostatud režiimivaatlused mingit ohtu ennustanud ja kaevandamine on vajaduspõhiselt jätkunud. On üldteada fakt, et liustikujõe setete veekihi veetase sõltub suurel määral sademetest.

2007 a Savimäele rajatud puurkaevuga tarbitakse 61...75 m sügavuselt Kesk-Devoni põhjaveekogumi põhjavett. 2015. a Vana-Kasemäele rajatud puurkaevuga tarbitakse 23,6...30,4 m sügavuselt Kvaternaari põhjaveekogumi põhjavett.

Karjääris kaevetöödega vee alla jõudmisel paigutatakse kujunema hakkava veekogu serva mõõtepost kopajuhile veetaseme jälgimise hõlbustamiseks.

1.4 pinnaveekaitseks ei tohi setitamata liiva- ja saviosakestega vett suunata looduslikesse veekogudesse (eeskätt Purtsi jõkke), veeheide peab vastama keskkonnanõuetele ning vajadusel tuleb rakendada puhastamis- ja setituslahendusi;

Oleme nõus, sest väljakujunenud ja tasakaalus ökosüsteemi ülemääraste saviosakestega koormamine viib ökosüsteemi tasakaalust välja, mis võib mõnele liigile ebasoodsaks osutuda. Samas peame märkima, et Palupera III mäeeraldiselt kaevandamise käigus pole vajadust ega võimalust vett Purtsi jõkke juhtida. Reguleeritud äravool maardlast toimub Palupera kruusakarjääri korrastatud mäeeraldiselt Kaarnamõisa oja kaudu itta Palu jõkke. Maavara ratsionaalsel väljamisel liitub mäeeraldisel kujunev ca 2,5 ha suurune veekogu Palupera kruusakarjääri mäeeraldisel oleva ca 5 ha suuruse veekoguga ja Kasemäe kruusakarjääri kujuneva ca 4 ha suuruse veekoguga. Palupera III mäeeraldisel veekogu moodustab kujunenud tehisjärvest ligikaudu viiendiku, mis ilmselt ei mõjuta veekogu senist olekut. Järved ja

veehoidlad ühtlustavad jõgede veerežiimi.

1.5 et loa omaja sõlmiks kohaliku omavalitsusega kokkuleppe teede korrashoiu, tolmutõrje ja kahjustuste kõrvaldamise kohta, vajadusel kaaluda ka leevendusmeetmeid kogukonnale (nt materjali jagamine);

On igati mõistetav, et korras augu- ja tolmuval teel on mugavam liigelda, see on kasulikum ka liikleja ja sõiduki tervisele. Samas on väheusutav, et Palupera III mäeeraldiselt nädalas keskmiselt väljuma hakkavat 16 veokit senise elu pea peale pööravad. Oleme valmis solidaarselt seniste kaevandajatega tee korrashoiu eest hoolt kandma.

1.6 korrastamisprojekt tuleb täielikult ellu viia vastavalt korrastamistingimustele, korrastatud ala peab kujunema looduslähedase reljeefiga ja sobituma ümbritsevasse maastikku.

Enne kaevandamisloa ja korrastamistingimuste saamist tundub veidi ennatlik korrastamisprojekti elluviimist sätestada. Samas oleme teadliku ja nõus sellega, pärast varu ammendamist tuleb meil kaeveala korrastada selleks koostatava projekti alusel.

3.2.2. MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta.

Palupera III kruusakarjääris võib lähtudes jäätmeseaduse § 71 lõikest 1 kaevandamisjäätmena käsitleda maavaral lasuvat katendit (sh muld), mis kooriti enne kaevandamise alustamist ja ei ole nii öelda taotletud (oodatud) lõpp-produkt. Katend ja muld on ladustatud mäeeraldise teenindusmaale vallidesse ja seda kasutatakse karjääri korrastamisel. See osa katendist ja mullast, mida ei kasutata korrastamisel, tarbitakse või võõrandatakse kooskõlas maapõueseaduse §-ga 99. Kaevandamise käigus tootmisjätmeid ei teki.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Palupera III kruusakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamise jätkamine. Taotluses on kirjeldatud, et keskkonnaloa muutmise taotlemise eesmärk on tagada kohalike tähtsusega ehitusobjektide ja teede rajamiseks ning taotleja põhitegevuse jätkamiseks vajalik ehitusressurss.

3.2.3. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55

lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega.

Otepää Vallavolikogu 19.06.2025 otsusega nr 1-3/28 (DM-131619-12) nõustus tingimuslikult keskkonnaloa muutmisega. Tingimuste kohta andis selgitused OÜ Aigren 24.07.2025 e-kirjaga (DM-131619-16). Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 10.06.2026 kirjaga nr DM-131619-32 kinnitatud KMH eelhinnangu järelalus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ Aigren ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 12.02.2026).

Keskkonnaamet on kontrollinud ning samuti ei esine teisi MaaPS § 55 esitatud kaevandamisloa andmisest keeldumise aluseid.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.2.4. OÜ Aigren omab kaevandamisluba nr L.MK/317767 Palupera III kruusakarjääri määraldisel (loa kehtivusaeg on 15.10.2009 - 14.10.2035). Luba taotletakse 15 aastaks.

Keskkonnaluba L.MK/317767 anti Keskkonnaameti 15.10.2009 poolt Maanteeametile kehtivusajaga kuni 15.10.2020 (so 11 aastaks). 12.08.2020 korraldusega nr DM-109321-5 (menetlust alustati Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis dokumendina nr 12-2/19/435 ja menetlus viidi üle süsteemi KOTKAS ja seal ka lõpetati). Maanteeamet taotles Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa nr L.MK/317767 muutmist seoses vajadusega korrigeerida määraldise ja määraldise teenindusmaa piire ning pikendada kaevandamisloa kehtivusaega 15 aasta võrra, sest loa kehtivusaeg (kehtib kuni 15.10.2020) ei olnud piisav määraldise varu ammendamiseks ning ala korrastamiseks. Kaevandamisluba pikendati kuni 14.10.2035 (so 15 aastat).

MaaPS § 60 lõike 2 kohaselt liiva, kruusa, järvelubja, järvemuda ja meremuda kaevandamise luba antakse kuni 15 aastaks.

MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara määraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik

maavara ammendamiseks, kuid mitte rohkem kui käesoleva seaduse § 60 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja võrra.

Seega oleks seaduse järgne kaevandamisloa maksimaalne kehtivusaeg 15.10.2039 ning sellele tuginedes saaksime luba pikendada 4 aastat.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja – vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Tulenevalt MaaPS § 56 lg 1 punktist 9, lg 2 punktist 5 märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded.

Palupera III kruusakarjääri kehtivale kaevandamisloale on kantud täiendavad tingimused:

1. Jäätmete ladustamine ja ladestamine karjääris keelatud. Seadmete ja masinate tankimine ning remont peab toimuma mäeeraldise teenindusmaal, selleks ettenähtud kohas kus on tagatud kõik vajalikud ohutusmeetmed.
2. Karjääris töö toimumise ajal kasta karjääris kaevise transportimisel ja killustiku tootmisel kasutatavaid teid. Töötamisel sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb teha pidevat tolmutõrjet.

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 10.06.2026 kirjaga nr DM-131619-32 Palupera III kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Palupera III kruusakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250- 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete peenosakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhindangus järgmised keskkonnameetmed:

1. Jäätmete ladustamine ja ladestamine karjääris keelatud. Seadmete ja masinate tankimine ning remont peab toimuma mäeeraldise teenindusmaal, selleks ettenähtud kohas kus on tagatud kõik vajalikud ohutusmeetmed.
2. Karjääris töö toimumise ajal kasta karjääris kaevise transportimisel ja töötlemisel kasutatavaid teid. Töötamisel sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb teha pidevat tolmutõrjet.
3. Rajada mäeeraldise teenindusmaale veeseire kaev. Veetaset mõõta tihedusega 1 kord kvartalis. Mõõtetulemused esitada Otepää Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile e-posti teel.
4. Kui kaevandamise tõttu vesi lähimatest kaevudest (maksimaalse kaugusega 500 m

mäeeraldise teenindusmaast) kaob, tuleb kaevandamisloa omajal tagada kvaliteetne joogi ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.

5. Kaevandamistööd ning võimalikud töötlemis- ja transporditööd korraldada tööpäeviti 8-17 kui Otepää Vallavalitsusega ei ole kokku lepitud teisiti. Kaevandamistööde alustamisest teavitada Otepää ja Elva Vallavalitsust.

Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Otepää Vallavolikogu 19.06.2025 otsusega nr 1-3/28 (DM-131619-12) teatas, et 05.06.2025 toimus Otepää Vallavalitsuses avalik koosolek, millel osalesid Keskkonnaameti, OÜ Aigren, Otepää Vallavalitsuse, Elva Vallavalitsuse ja kogukonna esindajad. Lähtudes eeltoodust ning maapõueseaduse § 49 lõike 6 alusel, Otepää Vallavolikogu otsustas:

1. Nõustuda OÜ Aigren maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmisega maavara kaevandamiseks Miti külas Aakre metskond 164 katastriüksusel (katastritunnus 58201:002:0016, sihtotstarve mäetööstusmaa) asuvas Palupera III kruusakarjääri mäeeraldises järgmistel tingimustel:

1.1 kaevandamist tohib teostada tööpäeviti kell 07.00–19.00, et vähendada mürahäiringut ja arvestada kohalike elurütmiga;

1.2 vajalik on elanike, Otepää Vallavalitsuse ja Elva Vallavalitsuse eelnev teavitamine kaevandustegevusest ning tuleks fikseerida selge, toimiv teavitamisviis (nt e-postiga, valla veebilehel);

1.3 kaevandamise võimalike mõjude hindamiseks tuleb teostada seiret piirkonna salvkaevude ja pinnaveekogude seisundi üle. Kui seire käigus ilmneb, et kaevandustegevus põhjustab vee kvaliteedi halvenemist või veetaseme langust, mille tagajärjel muutub olemasolev veevarustus puudulikuks, on loa omaja kohustatud tagama mõjutatud majapidamistele piisava koguse ja kvaliteediga majapidamisvee. Vajadusel tuleb veevarustus lahendada puurkaevude rajamisega loa omaja kulul ning koostöös kohaliku omavalitsusega;

1.4 pinnaveekaitseks ei tohi setitamata liiva- ja saviosakestega vett suunata looduslikesse veekogudesse (eeskätt Purtsi jõkke), veeheide peab vastama keskkonnanõuetele ning vajadusel tuleb rakendada puhastamis- ja setituslahendusi;

1.5 et loa omaja sõlmiks kohaliku omavalitsusega kokkuleppe teede korrashoiu, tolmutõrje ja kahjustuste kõrvaldamise kohta, vajadusel kaaluda ka leevendusmeetmeid kogukonnale (nt materjali jagamine);

1.6 korrastamisprojekt tuleb täielikult ellu viia vastavalt korrastamistingimustele, korrastatud ala peab kujunema looduslähedase reljeefiga ja sobituma ümbritsevasse maastikku.

OÜ Aigren 24.07.2025 e-kirjaga (DM-131619-16) Otepää Vallavalitsusele teatas oma vastusest esitatud tingimustele milles üldjoontes nõustus.

1.1 kaevandamist tohib teostada tööpäeviti kell 07.00–19.00, et vähendada mürahäiringut ja arvestada kohalike elurütmiga.

1.2 vajalik on elanike, Otepää Vallavalitsuse ja Elva Vallavalitsuse eelnev teavitamine kaevandustegevusest ning tuleks fikseerida selge, toimiv teavitamisviis (nt e-postiga, valla veebilehel).

Kaevandamistöödele ajalise piirangu seadmine kaevandamisloale on igati mõistlik ning seda on käsitletud KMH eelhinnangus. Sellega tingimusega nõustub ka taotleja. Seega seatakse kaevandamisloa kõrvaltingimuseks:

Kaevandamistööd ning võimalikud purustus- ja transporditööd korraldada tööpäeviti 7-19 kui Otepää Vallavalitsusega ei ole kokku lepitud teisiti. Kaevandamistööde alustamisest teavitada Otepää ja Elva Vallavalitsust.

1.3 kaevandamise võimalike mõjude hindamiseks tuleb teostada seiret piirkonna salvkaevude ja pinnaveekogude seisundi üle. Kui seire käigus ilmneb, et kaevandustegevus põhjustab vee kvaliteedi halvenemist või veetaseme langust, mille tagajärjel muutub olemasolev veevarustus puudulikuks, on loa omaja kohustatud tagama mõjutatud majapidamistele piisava koguse ja kvaliteediga majapidamisvee. Vajadusel tuleb veevarustus lahendada puurkaevude rajamisega loa omaja kulul ning koostöös kohaliku omavalitsusega;

Kaevandamisloa nr VALM-012 alusel teostatakse seiret kinnistu omaniku või valdaja nõusolekul alljärgnevatel kinnistutel: VanaKasemäe (58201:002:2012), Rabasoo (58201:002:1630) Leede (58201:002:2380), Eedeni (58201:002:2121), Savimäe (58201:002:0670) salvkaevudes. Mõõtmistulemuste alusel võib eeldada, et karjäärist lõunapoole ja läände jäävates ning reljeefis kõrgemal asuvates kaevudes (Vana-Kasemäe, Savimäe) esineb märgatav sesoonne veetaseme muutlikkus, kuid ei esine veetaseme langust. Nende kaevude toiteala jääb reljeefis kõrgemale ehk lõunapoole (Otepää kõrgustiku nõlv) ning kaevude veetase ei sõltu karjääride tegevusest. Rabasoo ja Leede kaevude valdajate sõnul on kaevudes veetase oluliselt alanenud ning kaevud ei ole kasutatavad. Maapinna kõrguste ja reljeefi alusel jääb Leede ja Rabasoo kaevude toiteala põhjapoole, kust veevoolu suund on lõunasse soostunud alale ehk karjääride mõju kaevude veetasemele on ebatõenäoline.

Selleks, et lähielanike kartust joogivee kadumise üle leevendada seatakse kaevandamisloa täiendavaks tingimuseks:

1. Rajada mäeeraldise teenindusmaale veeseire kaev. Veetaset mõõta tihedusega 1 kord kvartalis. Mõõtetulemused esitada Otepää Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile e-posti teel.
2. Kui kaevandamise tõttu vesi lähimatest kaevudest (maksimaalse kaugusega 500 m mäeeraldise teenindusmaast) kaob, tuleb kaevandamisloa omajal tagada kvaliteetne joogi- ja tarbevesi kas vana salvkaevu süvendamise või uue salv- või puurkaevu rajamise teel.

1.4 pinnaveekaitseks ei tohi setitamata liiva- ja saviosakestega vett suunata looduslikesse veekogudesse (eeskätt Purtsi jõkke), veeheide peab vastama keskkonnanõuetele ning vajadusel tuleb rakendada puhastamis- ja setituslahendusi.

Palupera III mäeeraldisel kaevandamise käigus ei ole vajadust ega võimalust vett Purtsi jõkke juhtida. Äravool maardlast toimub Palupera kruusakarjääri korrastatud mäeeraldiselt

Kaarnamõisa oja kaudu itta Palu jõkke. Maavara ratsionaalsel väljamisel liitub mäeeraldisel kujunev ca 2,5 ha suurune veekogu Palupera kruusakarjääri mäeeraldisel oleva ca 5 ha suuruse veekoguga ja Kasemäe kruusakarjääri kujuneva ca 4 ha suuruse veekoguga. Palupera III mäeeraldisel veekogu moodustab kujunenud tehisjärvest ligikaudu viiendiku, mis ilmselt ei mõjuta veekogu senist olekut. Järved ja veehoidlad ühtlustavad jõgede veerežiimi.

Seega antud teemal kõrvaltingimuse määramine ei ole asjakohane.

1.5 et loa omaja sõlmiks kohaliku omavalitsusega kokkuleppe teede korrashoiu, tolmutõrje ja kahjustuste kõrvaldamise kohta, vajadusel kaaluda ka leevendusmeetmeid kogukonnale (nt materjali jagamine).

Keskkonnaamet ei saa määrata kõrvaltingimusi mäeeraldisest ja selle teenindusmaast väljapoole ega loa omaja ja KOV vahelistele suhetele. Avalike teede kasutamiseks tuleb loa omajal ja teomanikul sõlmida vastavad lepingud. Samas võib ka loa omaja ja KOV sõlmida omavahelisi kokkuleppeid. Seega seda tingimust kaevandamisloa kõrvaltingimuseks ei määrata.

1.6 korrastamisprojekt tuleb täielikult ellu viia vastavalt korrastamistingimustele, korrastatud ala peab kujunema looduslähedase reljeefiga ja sobituma ümbritsevasse maastikku.

See on seadusest tulenev kaevandamisloa omaja kohustus ja seda kaevandamisloa kõrvaltingimuseks ei määrata.

Seoses Palupera III kruusakarjääri keskkonnaloa muutmise menetlusega toimus avalik arutelu 29.04.2026 kell 17.00 Palupera III kruusakarjääris Miti külas, Otepää vallas. Sellel osalesid Keskkonnaameti, OÜ Aigren, Otepää Vallavalitsuse, Elva Vallavalitsuse ja Maavarauuringud OÜ esindajad ning huvitatud isikud.

Avaliku koosoleku kokkuvõtteks tegid kohalikud elanikud, sealhulgas piirinaabrid, ettepaneku piirata Palupera III kruusakarjääris tööaega 08:00- 17:00.

Otepää Vallavalitsus 26.05.2026 kirjaga nr 6-7/981-3 teatas, et nõustub Keskkonnaameti ja avaliku koosoleku seisukohaga, et OÜ-le Aigren kaevandamise keskkonnaloa muutmisel tuleb lähtuda nii võrdse kohtlemise printsiibist, kui ka võimalikest häiringutest kohalikele elanikele.

Keskkonnaamet tegi vastava paranduse kõrvaltingimuses.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Avalikustamise käigus edastas eraisik H.A. 07.05.2025 e-kirjaga selgitustaotluse Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmise menetluse kohta (DM-131619-5). Oma selgitustaotluses tundis ta muret karjääri keskkonnamõju, looduskeskkonna ja teede kasutamise kohta. Samas palus, et teda lisataks antud menetluse menetlusosaliseks.

Keskkonnaamet 12.05.2025 kirjaga nr DM-131619-8 selgitas Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmistaotluse menetlust ja eelnevalt hinnatud keskkonnamõjusid antud piirkonnas.

Samuti selgitas, et Miti-Roopjärve tee nr 5820059 on avalikult kasutatav tee ja see tähendab, et seda võivad kõik kodanikud ja ettevõtted kasutada. Tee korrasoleku eest vastutab tee omanik/haldaja. Kahjuks ei saa kaevandamisloaga määrata tingimusi väljaspoole mäeeraldist ja selle teenindusmaad. Seega ei saa määrata mis tee kaudu toimub maavara väljavedu. Seni on Palupera III karjäärist toimunud väljavedu mööda karjäärides väljakujunenud siseteid Miti-Roopjärve teele ja sealt edasi riigi tugimaanteele Rõngu-Otepää-Kanepi. Nii on see siiani toimunud ja ilmselt ka jätkub. Liikluskooormus antud teel ei suurene, uut karjääri ei avata-jätkub praegune kaevandamistegevus. Lisame, et teed on kasutatud juba üle viiekümne aasta Palupera karjäärist väljaveo teena. Antud teed kasutab Savimäe, Vana-Kasemäe ja veel ilmselt ka teised kinnistud läbipääsuks maanteele. Kulla kinnistult saab väljapääsuks kasutada ka praegu ja tulevikus Palupera-Miti-Puka teed nr 5820006.

Keskkonnaamet kaasas teda kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse (menetluse nr M-131619) menetlusosalisena.

Avalikustamise käigus edastas eraisik M.A. 18.05.2025 e-kirjaga taotlused ja arvamuse Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmise menetluse kohta (DM-131619-9). Oma taotluses esitas ta küsimusi ning palus selgitusi maavara kaevandamise keskkonnavalda L.MK/317767 muutmise taotluse menetluse kohta. Samas palus kui puudutatud isik end kaasata menetluse M-131619 menetlusosaliseks.

Keskkonnaamet 22.05.2025 kirjaga nr DM-131619-10 selgitas Palupera III kruusakarjääri kaevandamisloa muutmistaotluse menetlust ja vastas esitatud küsimustele.

Sealhulgas selgitas, et taotlusega soovitakse kaevandamisluba küll 15 aastaks aga seaduse järgne kaevandamisloa maksimaalne kehtivusaeg 15.10.2039 ning sellele tuginedes saaksime luba pikendada vaid 4 aastat. Sellest Keskkonnaamet ka lähtub loa muutmisel.

Keskkonnaameti arvamusel tekib Kasemäe mäeeraldise (loa nr VALM-012, loa omaja AS Kiirkandur), Palupera kruusakarjäär (laiendus) mäeeraldise (loa nr VALM 005(II), loa omaja AS TREV-2 Grupp) ja Palupera III kruusa karjääri alale veekogu suurusega ca 16 ha, keskmise sügavusega 5 meetrit (maks 12 m). Sellise järelduseni jõudsime vastavate kaevandamislubade ja nende taotlusmaterjalide, korrastamisprojektide ning KMH eelhinnangute alusel. Miti maardlal maavara kaevandamise eesmärgiks on maavara kaevandamine, aga mitte veekogu rajamine. Sellest tulenevalt ei ole otseselt ka hinnatud tekkiva veekogu keskkonnamõju ning seda ei ole arutletud avalikel koosolekutel (tekkivat veekogu ja selle mõju on hinnatud eksperthinnangus ja KMH eelhinnangutes). Kaevandamine Otepää Looduspargi piiri lähedal on põhjendatud sellega, et seal levib kvaliteetne maavara ja et looduspargi kaitse eeskirja kohaselt on looduspargis kaevandamine keelatud. Antud maardlal kaevandati juba enne kui moodustati looduspark.

Veel tõdes Keskkonnaamet, et iseseisvalt ei ole asutus uuringuid läbi viinud. Miti maardla erinevate keskkonnavalubade menetluste raames on koostatud KMH aruanne, eksperthinnangud ja KMH eelhinnangud. Need on avalikud ja leitavad Keskkonnaameti süsteemides KIRKE ja KOTKAS.

Keskkonnaamet kaasas teda kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse (menetluse nr M-131619) menetlusosalisena.

Keskkonnaloa nr L.MK/328748 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus eraisik H.A. 03.03.2026 e-kirjaga esitas seisukohad Palupera III kruusakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/317767 muutmise korralduse ja KMH eelhinnangu eelnõudele (DM-131619-19).

Keskkonnaamet vastas 19.03.2026 kirjaga nr DM-131619-23.

Eraisik M.A. 05.03.2026 e-kirjaga esitas arvamuse menetluse M-131619 eelnõude kohta. Samas paluti korraldada avalik arutelu (DM-131619-20).

Keskkonnaamet vastas 16.04.2026 kirjaga nr DM-131619-26.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Merike Rosin
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Palupera III mäeeraldise plan
3. Palupera III lõbilõiked
4. Palupera III korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Elva Vallavalitsus, Helikar Alep, Kasesirmik OÜ, Maa- ja Ruumiamet, Merike Alep, Otepää Vallavalitsus, OÜ Tava Mets, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, TRIIN PANNEL

Aare Mark
vanemspetsialist
maapõuebüroo